



Jaarverslag 2016

We bestaan

AL 90 JAAR



De Mussen

Huis van de buurt, Thuis in de buurt

Inhoud

Voorwoord

2016 in vogelvlucht

Organisatie De Mussen

Programmaliijnen in De Mussen

De allerjongsten: Voorschool

Kinderen (4-12 jaar)

Jongeren (12-18 jaar)

De Mussen en de Brede Buurt Zone

Volwassenen

Steun voor De Mussen



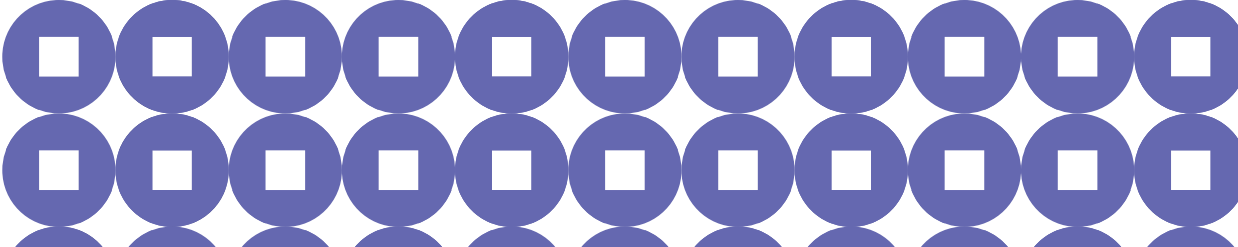
De volgende fondsen steunden De Mussen in 2016:

Fonds 1818

stichting
levi lassen



- Katholieke Stichting Jongeren belangen
- Stichting Steunfonds Den Beer Portugael
- Baron van Hugenpoth tot Aerdt Fonds



ondersteunen vrijwillige mentoren werkloze mensen uit de wijk bij het vinden van een baan. Dankzij de steun van de Haagse gemeenteraad lijkt er, na alle bezuinigingen in de afgelopen jaren, een beetje lucht te komen. De bezuinigingen die vooral kleine organisaties raken, worden gecompenseerd. Ik ben blij dat we een luisterend oor hebben gevonden bij de politieke partijen.

Het gaat goed met De Mussen. Dankzij de hulp en inzet van iedereen. De vrijwilligers van binnen en buiten de wijk, het super gemotiveerde team, de donateurs, de gemeente Den Haag en al die fondsen die ons werk steunen. Dank u wel!

Steven Oostlander
Voorzitter

Wilt u mij mailen of bellen? Dat kan, ik ben bereikbaar onder nummer 06 22 76 82 26 of via steven@oostlander.nl



VOORZITTER STEVEN OOSTLANDER

Voorwoord

Geachte lezer,

De Mussen, huis van de buurt, thuis in de buurt. Trots presenteren wij, de medewerkers, de vrijwilligers en het bestuur ons jaarverslag. We zijn trots op De Mussen en willen dat graag laten zien.

De Mussen is er voor iedereen in de Schilderswijk. Dat ziet u wanneer u door het jaarverslag bladert. Voor alle leeftijden is er wat te doen. En blijkbaar doen we iets goed. Iedere week bezoeken meer dan 2.000 buurtbewoners ons buurtcentrum.

In 2016 bestonden we 90 jaar. Het was groot feest bij De Mussen. De feestvreugde werd nog groter toen we hoorde dat Koningin Maxima ook zou komen. Geniet in het jaarverslag van de vele mooie foto's van dit Koninklijk bezoek. Het was een dag die velen nooit zullen vergeten.

Hoewel we al 90 jaar bestaan, blijven we nieuwe dingen proberen. Zo werken we aan het opzetten van Buitenschoolse Opvang voor kinderen van werkende ouders. Bijzonder is ook onze Europese samenwerking. In dit Europese project



Het afgelopen jaar was De Mussen ook weer actief in de Brede Buurt Zone. Voor een aantal basisscholen werd het LKP programma en de Zomerschool georganiseerd. Basisschoolkinderen konden tweemaal per week deelnemen aan de huiswerkbegeleiding; de vraag was enorm want er ontstonden zelfs wachtlijsten. Ook heel succesvol was de kinderkunstschool; het samenwerkingsproject met het Mauritshuis waar kinderen van alles leerden over de geschiedenis en in het bijzonder de Gouden Eeuw. Kinderen leerden de theorie te gebruiken in de praktijk door te tekenen en schilderen. Als eindopdracht hebben zij prachtige zelfportretten gemaakt.

Ook het programma voor de volwassenen was in 2016 veelzijdig. De Nederlandse lessen, computerlessen, fietslessen, de leesclub, de vele voorlichtingen: buurtbewoners vonden in groten getale de weg naar deze activiteiten. Bij de voorlichtingsbijeenkomsten was er aandacht voor radicalisering van jongeren in de wijk, werd het belang van democratie en medezeggenschap besproken en besproken moeders vele opvoedvraagstukken. Buurt Sportvereniging De Mussen breidde in 2016 haar activiteiten uit en kon haar 200ste lid inschrijven. De Schilderswijk Moeders gingen door met hun belangrijke werkzaamheden en kregen daar alom waardering voor. Bij De Vakschool hebben 12 moeders een MBO-diploma behaald waarmee zij de arbeidsmarkt op kunnen gaan. De diploma's werden overhandigd door wethouder Van Engelshoven.



Afgelopen jaar waren meer dan 120 vrijwilligers actief voor De Mussen

Veel lokale en landelijke fondsen hebben onze werkzaamheden ondersteund. Het afgelopen jaar hebben we zelfs het eerste Europese project binnengehaald. Binnen dit project gaan we samen met Franse, Belgische en Engelse partners ouders uit de wijk ondersteunen bij hun zoektocht naar werk. De ouders worden door vrijwillige mentoren één op één begeleid.

Het afgelopen jaar zijn er meer dan 120 vrijwilligers actief geweest en vonden meer dan 2.000 buurtbewoners wekelijks hun weg naar De Mussen. Al met al kijken we terug op een bijzonder lustrumjaar!



2016 in vogelvlucht


De Mussen bestond het afgelopen jaar al 90 jaar! We kijken terug op een bijzonder lustrumjaar, met tal van feestelijke activiteiten voor vrijwilligers en bezoekers. Het hoogtepunt van het jaar was uiteraard het bezoek van Koningin Máxima. Wat waren de buurtbewoners vereerd met haar bezoek en wat waren wij trots om haar rond te leiden in ons prachtige buurtcentrum. Want ook in 2016 was er weer veel om trots op te zijn!

Zo bezochten veel peuters het afgelopen jaar de Voorschool, waar zij spelenderwijs veel leerden; taal, rekenen, begrippen, samen spelen, samen delen: belangrijke zaken om met minder achterstand naar de basisschool te gaan.

Daarnaast konden alle kinderen uit de Schilderswijk alle dagen van de week na school en gedurende alle vakantieweken naar De Mussen komen voor een veelzijdig activiteitenprogramma. Ze konden hun talenten ontwikkelen in de Talententent!, dat het afgelopen jaar diverse cursussen aanbood, waaronder dans, schilderen & tekenen, rappen en schaken. Nieuw in het sportprogramma was de samenwerking met judovereniging Guan Lin, waardoor tientallen kinderen lid werden van de judovereniging en het programma 'Beweegdiploma van Nijntje' voor de peuters en kleuters. Naast de activiteiten in en om De Mussen zijn we regelmatig met de jeugd op stap geweest, naar bijvoorbeeld het strand en diverse musea en parken.

Ook de verschillende kampen buiten Den Haag werden druk bezocht en waren heel geliefd bij de bezoekers van De Mussen. Nieuw dit jaar was het vader & zoonkamp, waar vaders en zonen samen stoere mannenactiviteiten hebben ondernomen.

De jongeren deden dit jaar voor het eerst mee met Crownies: wekelijks gingen zij op bezoek bij ouderen in het verzorgingstehuis De Schildershoek. Daarnaast namen jongeren hun verantwoordelijkheid voor de openbare ruimte door deelname aan het Buurt Preventie Team. Er zijn meer dan 35 jongeren actief in de twee Buurt Preventie teams die wekelijks met elkaar een ronde door de wijk maken. Tijdens deze rondes maken zij contact met hangjongeren, signaleren kapotte verlichting en grofvuil op straat.



Ook waren zij allen uitgenodigd bij het feestelijk bezoek van Koningin Máxima. Zij heeft die dag met veel vrijwilligers gesproken en haar waardering voor hun inzet uitgebracht. Zo werd het lustrumfeest voor veel vrijwilligers een dag om nooit te vergeten!

Stagiaires

Circa veertig stagiaires van verschillende Mbo- en Hbo-opleidingen liepen het afgelopen jaar stage bij De Mussen. Daarnaast had De Mussen ook dit jaar weer maatschappelijke stageplaatsen voor middelbare scholieren. Een aantal stagiaires heeft ook een onderzoeksstage gedaan. Veel stagiaires zetten zich na hun stageperiode nog in als vrijwilliger bij De Mussen.

Vakkrachten

Tientallen vakkrachten geven binnen de jeugdwerk- en onderwijsactiviteiten verschillende cursussen. Vakkrachten worden ingezet zodat de cursussen en workshops die worden aangeboden hoogwaardig van kwaliteit zijn.

Samenwerking

De Schilderswijk is een dynamische wijk, waar bewoners kampen met problematiek op verschillende gebieden. De Mussen werkt met tal van organisaties in en buiten de wijk samen om de kansen van buurtbewoners te vergroten.

In de Brede Buurt Zone wordt intensief samengewerkt met basisscholen De Triangel, Prinses Irene en Jan Ligthart. Met zelforganisaties in de wijk, zoals Stichting Moeder en Dochter, Stichting Multi Culturele Vrouwen

Schilderswijk, wordt er inhoudelijk samengewerkt en zij kunnen gebruik maken van de faciliteiten van De Mussen. Met collega welzijnsinstellingen Stichting Jeugdhaven, Boerenplein en Zebra Welzijn wordt het aanbod afgestemd. In de programmalijs Bewegen en Gezondheid wordt samengewerkt met gezondheidscentra de Rubenshoek en de Koning, Leefstijl Centrum WOW en Resto vanHarte. In het kader van de Sportimpuls voor kinderen zijn we intensief gaan samenwerken met judovereniging Guan Lin en basketbalvereniging ST4R. In samenwerking met de Kust Zeil Vereniging Scheveningen is er in de zomer weer een veelzijdig programma ontwikkeld voor jong en oud. Met theater De Vaillant werd samengewerkt in de Rap en Roer avonden. De Mussen werkt nauw samen met de wijkverpleegkundigen van Plicare, het CJG, Veilig Thuis, Woningbouwvereniging Staedion, stichting Taal aan Zee en de wijkagenten van bureau Hoefkade.

Lustrumjaar met koninklijk bezoek

In 2016 vierden De Mussen haar 90-jarige bestaan, hetgeen het hele jaar uitgebreid is gevierd. Voor kinderen was er een speciale spelletjesmiddag en voor de buurtbewoners werd een Iftar aangeboden in de Ramadan. De vrijwilligers zijn een dag met elkaar naar de Efteling gegaan en het team heeft een reisje gemaakt.

Onder de noemer 'de jarige trakteert' is er tijdens het lustrumjaar op verschillende wijze geld ingezameld voor de HOPE foundation. Deze foundation helpt getraumatiseerde en gehandicapte kinderen om een waardevol



Organisatie De Mussen

Medewerkers

Het team

Het team van De Mussen bestond in 2016 uit 22 medewerkers. De omvang van de formatie was 17 FTE, waarvan 3,5 FTE werd ingezet voor de overhead (directeur, afdelingshoofden, beheer en administratie) en 13,5 FTE in de uitvoering. Daarnaast hebben 3 trainees het afgelopen jaar werkervaring opgedaan in De Mussen. Alle drie hebben zij inmiddels een vaste baan gevonden: De Mussen is dus ook een goede leer-werkplaats voor jongeren! Het multiculturele team van De Mussen is een mooie afspiegeling van de wijk waarin we werken. Bij De Mussen werken medewerkers met een Nederlandse en Nederlands- Marokkaanse, Turkse, Afghaanse, Antilliaanse, Italiaanse en Surinaamse achtergrond. Het team van De Mussen kan op deze manier een goede bijdrage leveren aan het opgroeien van kinderen en jongeren in de Schilderswijk en een goed contact met de ouders in de wijk onderhouden. Tevens kunnen zij hierdoor een spreekbuis zijn namens de wijk naar beleids-makers, ambtenaren en politici.

Vrijwilligers

Eind 2016 waren er 123 vrijwilligers actief bij De Mussen. Onder andere als contactvrouw voor andere moeders in de wijk, bij de huiswerkbegeleiding, binnen de jeugdwerkactiviteiten, de Sport-o-theek, de Speel-o-theek, het beheer, het buffet en bij de administratie. Het merendeel van de vrijwilligers komt uit de wijk, de anderen komen van buiten de wijk. Zonder de inzet van al deze vrijwilligers zou De Mussen veel minder programma's en activiteiten aan kunnen bieden. In 2016 is er een functie vrijwilligerscoördinator gecreëerd. De vrijwilligerscoördinator werft vrijwilligers, voert een kennismakingsgesprek met hen en zorgt dat zij op de goede plek terecht komen binnen de organisatie. Ook heeft zij vorig jaar een start gemaakt met de vrijwilligerscommissie. Deze vrijwilligerscommissie denkt mee over zaken die van belang zijn voor de vrijwilligers in De Mussen. Om vrijwilligers te tonen dat hun inzet wordt gewaardeerd, is er in 2016 een Iftar en een Kerstdiner voor hen georganiseerd.

WELKOMSRAP VOOR KONINGIN MÁXIMA

90 jaar De Mussen en we zijn er blij mee.

Elke jaar plezier, dat maken wij mee.

Mr. De Bruin had dit opgericht.

Voor de kids, zonder plicht.

Uit zijn hart, kijk om je heen.

Dit brengt ons bij elkaar, dit is voor iedereen.

En...we zijn trots op dit buurthuis.

Ik kom hier dagelijks ik voel me absoluut thuis.

Uw hoogheid, welkom in de woonwijk.

U heeft het vast druk maar u maakt gewoon tijd.

Dus zijn we zo blij, we zijn niet meer te sussen.

Koningin Máxima welkom in De Mussen!

leven op te bouwen door lessen en therapie in Kunst en Cultuur, zodat de effecten van oorlog gedragen en verwerkt kunnen worden en een waardevol leven mogelijk wordt. De stichting is voornamelijk actief in Gaza en Palestijnse Vluchtelingenkampen.

Het hoogtepunt van het lustrumjaar was het bezoek van Koningin Máxima, op 17 november. De Koningin werd met een staande ovatie en een groot applaus in De Mussen ontvangen door honderden enthousiaste actieve wijkbewoners en vrijwilligers van De Mussen. De Koningin reageerde heel enthousiast op de optredens van de rapgroep en de dansgroep, tijdens het plenaire gedeelte. Hierna werd zij door de directeur van De Mussen rondgeleid door het gebouw waar verschillende ontmoetingen plaatsvonden met

bezoekers en vrijwilligers. De Koningin toonde veel interesse voor de kinderkunstschool. Met de Schilderwijk Moeders sprak ze met veel medeleven over de problemen die zij bij hun werkzaamheden tegenkwamen. In de jongerensoos trad zij de aanwezige jongeren met veel humor tegemoet. Ook voor de deelnemers van de vrouwenvakschool had zij veel belangstelling, evenzo voor de vrijwilligers van de buurtsportvereniging, het kinderwerk en het bestuur. Buiten het protocol om was er ook nog even tijd om kennis te maken met een aantal moeders die De Mussen bezoekt.

Medewerkers, vrijwilligers en bezoekers van De Mussen kijken terug op een fantastisch lustrumfeest!



VREDESRAP

Vele dagen

Zitten zij met tegenslagen, lege magen

En ze zien alleen maar wapens

En we moeten vrede maken

Oorlog achterwege laten

Geen soldaten

Geen granaten

Want we kunnen beter praten

En de wereld beter maken

De Mussen werd in 2016 ook genomineerd voor de Humanistische prijs Haaglanden voor de acties die we hebben georganiseerd tijdens de vluchtelingencrisis in 2015.

Uit het juryrapport: “Toen de jongeren die De Mussen bezoeken lieten blijken dat het vluchtelingendrama hen niet onberoerd liet, zijn zij aan de slag gegaan om hier met De Mussen iets aan te doen. Er werd van alles georganiseerd, een sponsorloop, een soort collecte huis aan huis met een verrassend hoge opbrengst, maar vooral de avond met maaltijd voor een euro en optredens was ongekend en onvergetelijk. De buurt zamelde daarnaast ook nog eens honderden vuilniszakken met kleding in, die naar vluchtelingenkampen in Griekenland zijn gestuurd. Maar het meest ontroerende was het optreden van een stel negenjarige rappertjes met hun zelfgemaakte vredesrap.

Dit alles was een eenmalig evenement, maar De Mussen hebben de potentie getoond om een positief gezicht van de wijk te tonen, het zal zeker niet de laatste keer zijn het zou leuk zijn als de media het ook oppikken, maar daar is het De Mussen echt niet om te doen.”

Europees project

Naast bijdragen van de gemeente Den Haag en vele particuliere vermogensfondsen voor diverse projecten, heeft De Mussen in 2016 haar eerste Europese project binnengehaald. Dit was een extra feestje waard in het lustrumjaar: naast inspirerende Europese partnerschappen biedt Europa zeker veel extra mogelijkheden voor onze organisatie!

**In 2016 werd
De Mussen
wekelijks door
meer dan 2.000
wijkbewoners
bezocht**



Het gebouw

Als huis van de buurt vinden we het belangrijk dat we buurtbewoners kunnen ontvangen in een fijn en gezellig buurtcentrum. De gastvrouwen in de grote zaal ontvangen de bezoekers en geven hen informatie over het activiteiten aanbod. In de grote zaal kunnen wijkbewoners elkaar ontmoeten, een kopje koffie drinken of de krant lezen. Het gebouw van De Mussen heeft veel faciliteiten: een sportzaal, fitnessruimte, danszaal, een theaterzaal met bioscoopfaciliteiten, tal van cursusruimten en een computerlokaal. De Mussen biedt organisaties uit de wijk om niet ruimte aan om te vergaderen en bijeenkomsten te houden.

De Mussen in de media

Het afgelopen lustrumjaar heeft De Mussen veel aandacht gekregen van de pers. Het bezoek van Koningin Máxima was nieuws in lokale, landelijke en zelfs de buitenlandse media, zowel in de kranten als op de televisie en radio. Over het project Schilderswijk Moeders werd verslag gedaan bij RTL Nieuws en het NOS Journaal. Ook de perikelen rondom de bezuinigingen kwamen vaak in het nieuws.

Waardering en erkenning

De directeur van De Mussen werd met het hele team door het AD genomineerd als Hagenaar van het jaar, hetgeen we als een enorme eer en waardering voor onze werkzaamheden hebben beschouwd. Quote uit het juryrapport: 'Makkelijk is het voortbestaan van De Mussen niet, vooral nu de gemeente weer kort op de subsidie, maar het team van De Mussen blijft zich inzetten voor de 1.800 bezoekers die wekelijks De Mussen bezoeken...'

Bewegen & Gezondheid

Om je te kunnen ontwikkelen tot een zelfstandig en gelukkig mens is een goede gezondheid van cruciaal belang. Met de programmalijs Bewegen & Gezondheid wil De Mussen een bijdrage leveren aan de verbetering van het welzijn van de buurtbewoners. Bovendien ontwikkelen kinderen en jongeren tijdens sportactiviteiten ook belangrijke sociale vaardigheden. Zij leren onderdeel te zijn van een team, om te gaan met regels en met winnen en verliezen als ook hun eigen grenzen en die van anderen te respecteren. Naast het sportaanbod wordt in deze programmalijs ook voorlichting gegeven over zaken die van belang zijn voor een gezonde levensstijl.

Natuur & Techniek

Dit programma richt zich op 'het onderzoekend en ontwerpend leren'. Hierbij werken kinderen als 'onderzoeker' en 'ontwerper' en ontwikkelen ze met elkaar hun begrip van concepten uit natuur en techniek. Onderzoeken en ontwerpen zijn daarbij geen doel op zich, maar een manier van werken die vanuit de verwondering en nieuwsgierigheid kinderen (samen) laat waarnemen, nadenken, handelen en reflecteren. De cognitieve ontwikkeling wordt in dit programma bevorderd en er is tevens veel ruimte voor creativiteit.



Programmaliijnen in De Mussen

De Mussen biedt haar activiteiten aan in vier programmaliijnen: Participatie, Kunst & Cultuureducatie en Bewegen & Gezondheid en Natuur & Techniek.

Participatie

Het programma Participatie is gericht op actief en zelfredzaam kunnen deelnemen aan de samenleving. Bij alle activiteiten van kinderen en jongeren in De Mussen is er aandacht voor de ontwikkeling van sociale en communicatieve vaardigheden: leren spelen en delen met elkaar, leren omgaan met boosheid en ruzie, je eigen grens en die van een ander respecteren. Voor de toekomst van de kinderen is het bovendien van belang om voldoende zelfvertrouwen en een goed zelfbeeld te ontwikkelen. In de pedagogische aanpak van de jeugdwerkers wordt hier veel aandacht aan besteed. De Mussen daagt kinderen, jongeren en volwassenen uit om te participeren in het programma: bezoekers hebben een stem in het aanbod. De Mussen biedt buurtgroepen en zelforganisaties ruimtefaciliteiten en indien gewenst ondersteuning.

Kunst & Cultuureducatie

Door middel van een aanbod op het gebied van kunst en cultuur streeft De Mussen ernaar om kinderen en jongeren te leren om zich te uiten in de verschillende kunstdisciplines. Hierdoor worden creatieve denkprocessen bevorderd. Kunst- en cultuureducatie kan kinderen en jongeren ondersteunen bij het ontwikkelen van een eigen identiteit. Door middel van kunst en cultuur kunnen zij leren zichzelf goed uit te drukken en leren open te staan voor anderen. In deze programmaliijn komen ook algemene vaardigheden aan bod zoals de ontwikkeling van de (fijne) motoriek, (zelf)reflectie en het belang van oefening, doorzettingsvermogen en discipline. Kinderen en jongeren leren wat ervoor nodig is om samen iets moois te maken en hoeveel plezier te beleven is aan het maken van kunst.



Aandacht voor ontwikkeling

Peuters maken met kleine stapjes grote sprongen in hun ontwikkeling. Op de voorschool hebben de leidsters professionele aandacht voor de ontwikkeling van de peuter. Er wordt gewerkt vanuit een grote betrokkenheid, met gerichte focus op ieder kind.

We bieden een educatief programma dat aansluit bij de belevingswereld van peuters en dat hen uitdaagt om nieuwe inzichten op te doen. Hierdoor groeien zowel de zelfredzaamheid, het zelfvertrouwen en de cognitieve vaardigheden van het kind.

Op Voorschool De Mussen werken we vanuit de visie dat een kind leerbaar is, wanneer het zich goed voelt en kan opgaan in zijn spel.

We werken gericht aan de ontwikkeling van de peuters. Door middel van observaties, kindbesprekingen, groepsbesprekingen en oudergesprekken brengen we de ontwikkeling van ieder kind in kaart. Hierdoor kunnen we tijdig eventuele ontwikkelingsvertraging onderkennen en aanvullende pedagogische begeleiding organiseren.

Taalanalyse

De Voorschool heeft een belangrijke taak in het versterken van de Nederlandse woordenschat en taalvaardigheid van de kinderen. Haagse voorscholen hebben de opdracht om de taalachterstand van peuters met minimaal twee maanden terug te dringen. Jaarlijks vindt er een taalanalyse plaats om dit doel te monitoren. De resultaten van de eerste taalanalyse van Voorschool De Mussen waren zeer positief. Ruim 40% van onze peuters spreekt

De Voorschool heeft 97 kinderen bereikt in 2016

geen Nederlands bij binnenkomst en heeft daardoor een taalachterstand van 1,5 jaar. Aan het eind van Voorschool De Mussen is deze taalachterstand met gemiddeld 9 maanden teruggedrongen. Een resultaat waar we trots op kunnen zijn!

Beweegdiploma

Veel kinderen in de Schilderswijk hebben een ontwikkelingsachterstand met betrekking tot de grote motoriek of kampen met overgewicht. Om die reden zijn we begonnen met het aanbieden van peutergym op de Voorschool. De gymlessen worden opgezet vanuit de criteria van het KNGU voor het Nijntje Beweegdiploma. De peuters krijgen allemaal één dagdeel per week les. Het is iedere keer weer een feestje, waarin uitbundige bewegingsvrijheid in het vrije spel en intense concentratie tijdens de toesteloefeningen worden afgewisseld.



De allerjongsten: Voorschool

Voorkomen van achterstand

Bij De Mussen kun je je dromen waarmaken. Maar om je dromen waar te kunnen maken is het van belang dat je als peuter voldoende vaardigheden ontwikkelt, zodat je een goede start kan maken op de basisschool. Op deze jonge leeftijd wordt de basis gelegd voor de cognitieve, de emotionele en de taalontwikkeling, die van grote invloed zijn op de verdere levensloop van kinderen. Helaas komt het in de Schilderswijk nog steeds voor dat kleuters bij aanvang van de basisschool een dermate grote achterstand hebben, dat deze niet meer kan worden ingehaald. Hierdoor stromen nog steeds te veel kinderen uit de wijk door naar lagere vormen van middelbaar onderwijs, dan dat nodig is. Met de Voorschool en verschillende cursussen opvoedingsondersteuning streeft De Mussen ernaar om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jonge kinderen.



Kinderen (4-12 jaar)

De jeugdwerkers van De Mussen leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de kinderen in de wijk. Dit doen zij door middel van het aanbieden van activiteiten op het gebied van ontspanning, ontmoeting, vorming, educatie, kunst, cultuur en communitybuilding. Daarnaast geven zij opvoedingsondersteuning aan de ouders. De jeugdwerkers worden hierbij ondersteund door vrijwilligers en stagiaires. De jeugdwerkers slaan bruggen tussen het opgroeien van kinderen thuis, op school en in het publieke domein. Binnen het jeugdwerk staan burgerschapsvorming, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en talentontwikkeling centraal.

In samenwerking met de basisschool

De Mussen werkt in de Voorschool nauw samen met basisschool De Triangel.

De gedeelde kernwaarden in deze samenwerking zijn: verwondering, leer mij het zelf doen en interactie. In 2016 hebben we in onderling overleg besloten om een nieuw VVE-programma in te voeren, dat het beste past bij deze kernwaarden. Daarnaast is de samenwerking met de intern begeleider van de school in 2016 geïntensiveerd.

In het kader van een kwaliteitsslag in de Voorschool heeft De Mussen, samen met basisschool De Triangel, een integraal plan opgesteld voor de periode 2015 – 2019. Onder het motto 'Verstandig zelfstandig' is de gezamenlijke inzet het verhogen van de leerbaarheid en de ontwikkelingsprogressie van de kinderen.

Werving, bezetting en populatie

De bezetting van de Voorschoolgroepen is goed. Het afgelopen jaar was de gemiddelde bezetting 90 tot 95%.

Wat leren peuters op de voorschool?

- 3.000 Nederlandse woorden
- tellen tot 10
- knippen, plakken en kleuren
- puzzelen, bouwen
- rennen, klimmen en fietsen
- opruimen
- kleuren en vormen
- gesprekjes voeren en vertellen in de groep
- samen spelen, samen leven
- samen overleggen
- meedoen in een groep
- voor jezelf opkomen
- zelfstandig dingen doen, zoals bijv. aankleden
- zelf oplossingen zoeken



Kinderresto VanHarte

Wekelijks bezoeken zestig kinderen en hun ouders het Kinderresto. Tijdens het Kinderresto kunnen ouders elkaar ontmoeten en wordt er een gezond 3-gangen menu geserveerd op mooi gedekte tafels. Ouders van verschillende culturele achtergronden kunnen elkaar aan tafel ontmoeten. Tijdens het eten krijgen ouders en kinderen informatie over zaken die voor hen van belang zijn.

De Mussen in de wereld

Mondiaal waren er het afgelopen jaar een hele hoop nare gebeurtenissen. Gebeurtenissen die via de televisie ook bij de kinderen in de Schilderswijk terechtkomen. Sommige zaken hebben een enorme impact op kinderen. In het kinder- en jongerenwerk bespreken we met de kinderen en jongeren de gebeurtenissen in de wereld en proberen we deze zo veel mogelijk uit te leggen zodat het voor hen begrijpelijk wordt en waar nodig de angst voor bijvoorbeeld aanslagen, te relativieren. Moeilijke thema's worden daarbij ook niet geschuwd: wat is vrijheid van meningsuiting? Maar ook: wat is een kwestie van fatsoen en respectvol met elkaar omgaan?

Actie voor Stichting HOPE

Dit jaar stond de sponsorloop in het teken van de HOPE-foundation. Deze foundation zet zich in voor de door oorlog getraumatiseerde en gehandicapte kinderen in Gaza. Door middel van het aanbieden van lessen en therapie door middel van kunsteducatie, wordt er geprobeerd het zelfvertrouwen van de kinderen te vergroten.

Actie voor Stichting HOPE

Dit jaar stond de sponsorloop in het teken van de HOPE-foundation. Deze foundation zet zich in voor de door oorlog getraumatiseerde en gehandicapte kinderen in Gaza. Door middel van het aanbieden van lessen en therapie door middel van kunsteducatie, wordt er geprobeerd het zelfvertrouwen van de kinderen te vergroten.

De kinderen hadden als voorbereiding op de sponsorloop een mooi spandoek gemaakt (GOED DOEL – GOED GEVOEL) en heel veel geld opgehaald bij sponsorende familie, vrienden en bezoekers van de Haagse Markt. Tijdens de sponsorloop hebben de kinderen fanatiek gerend en heel veel rondjes gelopen. Het resultaat was een prachtig bedrag voor de stichting HOPE en een blijde directeur van de foundation; 'met dit bedrag kunnen we 350 kinderen kunstlessen aanbieden'. Dit gaf de kinderen van De Mussen een goed gevoel!

Ruimte voor ontwikkeling

Kinderen in de Schilderswijk hebben veelal te weinig mogelijkheden om te spelen, hun vrije tijd zinnig te besteden en hun talenten te ontwikkelen. De Mussen wil een veilige en vertrouwde plek zijn waar kinderen na school met elkaar kunnen spelen en hun talenten en sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Elke dag na school en in alle schoolvakanties heeft De Mussen voor kinderen in de wijk een veelzijdig activiteitenprogramma.

PARTICIPATIE / MEEDOEN

Ontwikkelen sociale vaardigheden

Bij alle activiteiten in De Mussen staat de ontwikkeling van sociale en communicatieve vaardigheden centraal. Wij streven ernaar dat kinderen De Mussen als een veilige plek ervaren waar zij zichzelf kunnen zijn, zich op verschillende gebieden kunnen ontwikkelen en vriendelijk met elkaar omgaan.

De Mussen biedt twee keer per week huiswerkbegeleiding aan. Kinderen kunnen ondersteuning krijgen bij het maken van hun huiswerk en werkstukken. In de vakanties zijn er iedere dag activiteiten en worden er verschillende uitstapjes georganiseerd, zoals bijvoorbeeld een bezoek aan het Zuiderpark, het zwembad, een museum, het strand of een pretpark. Een aantal hoogtepunten van afgelopen zomer waren de Olympic Experience, Jeugdvakantieactiviteiten (JVA) in Duinrell en een uitstapje naar de Kust Zeil Vereniging Scheveningen.

Naschoolse en vakantieactiviteiten

Iedere middag na school zijn er diverse activiteiten voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. De kinderen hebben de gelegenheid om vrij te spelen, te lezen, voorgelezen te worden, te knutselen, zich te verkleeden, spelletjes te doen, etc. Naast de dagelijkse vrije inloop kunnen kinderen hun talenten ontwikkelen bij diverse cursussen binnen De Talententent!, zoals dansen, rappen, schilderen & tekenen en schaken.

Meidenclub

Iedere woensdag is er meidenclub voor 9 tot 11 jarigen. Tijdens de meidenclub kunnen meisjes elkaar ontmoeten, gezamenlijk activiteiten ondernemen, informatie krijgen en met elkaar praten over onderwerpen die voor hen van belang zijn. In De Mussen bieden we de meiden een veilige plek om zich te uiten. Naast het zinvol besteden van vrije tijd is het aanbod, op speelse wijze, gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de meiden. Door middel van rollenspellen en verschillende thema's wordt gewerkt aan het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van de meiden.

Speel-o-theek

De Speel-o-theek in De Mussen heeft een uitgebreid assortiment op het gebied van educatief speelgoed voor kinderen in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar. Twee keer per week is er een speelmiddag in de Speel-o-theek waar kinderen en hun ouders kunnen komen spelen. Ouders kunnen voorlichting krijgen over het aanwezige materiaal en het belang van spelen. Ook wordt uitgelegd wat goed speelgoed is voor de ontwikkeling van kinderen in de verschillende leeftijden.

Cinema de Mussen

Maandelijks kunnen gezinnen uit de wijk op zondag een familiefilm komen kijken in Cinema De Mussen. Er worden dan leuke, vrolijke en leerzame films gedraaid. De Cinema trekt veel bezoekers en het is voor veel gezinnen een gezellig middagje weg.

BEWEGEN & GEZONDHEID

Sportactiviteiten voor kinderen

De sportactiviteiten werden ook in het afgelopen jaar weer druk bezocht door de kinderen uit de buurt. Naast het aanbod van verschillende sporten, waaronder o.a. voetbal, hockey, turnen en handbal hebben de kinderen van De Mussen met verschillende teams deelgenomen aan diverse toernooien. Wekelijks was er een sport- en spelmiddag voor kleuters, meerdere malen per week sport voor kinderen van 7 t/m 12 en eenmaal per week een apart uur voor de meidensport.

Ook dit jaar hebben we weer samengewerkt met de Kust Zeil Vereniging Scheveningen. De kinderen zijn daar in de mei- en zomervakantie op bezoek geweest en hadden enorm veel plezier met spelletjes in de duinen, op het strand en in het water.

Daarnaast hebben de kinderen van De Mussen actief meegedaan bij de Stadsspelen in het voorjaar en hebben zij tijdens de Olympic Experience in de zomervakantie kennis gemaakt met talloze sportactiviteiten. Het Scheveningse strand was veranderd in een Olympisch Rio waar je kon sporten, sport kon beleven en sport kon kijken. Het was een groot sportspektakel waar meer dan 25 sportbonden zijn aangehaakt en waar meer dan 30 verschillende sportactiviteiten werden aangeboden zoals: zeilen, klimmen, paardrijden, BMX, boksen, etc. Dagen om nooit te vergeten!

Daarnaast hebben de kinderen van De Mussen actief meegedaan bij de Stadsspelen in het voorjaar en hebben zij tijdens de Olympic Experience in de zomervakantie kennis gemaakt met talloze sportactiviteiten. Het Scheveningse strand was veranderd in een Olympisch Rio waar je kon sporten, sport kon beleven en sport kon kijken. Het was een groot sportspektakel waar meer dan 25 sportbonden zijn aangehaakt en waar meer dan 30 verschillende sportactiviteiten werden aangeboden zoals: zeilen, klimmen, paardrijden, BMX, boksen, etc. Dagen om nooit te vergeten!

Sportimpuls voor kinderen

In het kader van het ZONMW programma 'Sportimpuls voor kinderen' heeft De Mussen het afgelopen jaar een aantal nieuwe initiatieven ontwikkeld, waaronder het Nijntje beweegdiploma, City Streetball en Judo.

Het Nijntje Beweegdiploma is een programma van de KNGU (Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie) voor peuters en kleuters. Het idee achter het programma is dat als kinderen vanaf 2 jaar veel en gevarieerd bewegen, zij dit later in hun leven zullen blijven doen en hebben zij meer kans om gezond en evenwichtig op te groeien. Vroegtijdig goed leren bewegen is ook van invloed op het opnemen, begrijpen en verwerken van cognitieve kennis. Enkele jeugdwerkers van De Mussen hebben een training gevolgd om deze lessen te kunnen geven. Wekelijks zijn er Nijntje Beweegdiploma lessen voor peuters en kleuters. Na afloop van het programma krijgen zij een Nijntje Beweegdiploma.



Ouderparticipatie

Het is van belang dat ouders betrokken zijn bij de vrijetijdsbesteding van hun kinderen en bij de activiteiten van De Mussen. Steeds meer ouders helpen bij de kinderactiviteiten na school en in de vakanties. Regelmatig verzorgen de moeders lunches en diners bij bijzondere gelegenheden. Voor sommige ouders was de eigen bijdrage, die bij sommige activiteiten wordt gevraagd, een probleem. Ouders die niet kunnen betalen, kunnen een bijdrage leveren door middel van vrijwillige inzet.

Kampen

Het afgelopen jaar zijn er 2 kampen georganiseerd voor ouders en kinderen. Met het moeder & kindkamp zijn 46 moeders en kinderen op kamp geweest in Heino. De moeders en kinderen hebben genoten van elkaar, van de mooie omgeving en het gevarieerde programma. Er waren herfstwandelingen in het bos, er is met pony's gereden, lama's, herten en emo's gevoed op de kinderboerderij en gedanst in de familie-disco. Hoogtepunt van het kamp was de Challenge Run: rennen, klimmen, kano varen, handboogschieten en vooral; heel goed samenwerken! Het kamp werd afgesloten met een bezoek aan het ponypark Slagharen!

Ook het eerste vader & zoonkamp was een groot succes. Vaders en zonen genoten van elkaars gezelschap en deden veel mannen-dingen samen, zoals; voetballen, kampvuur maken, kano varen, boogschieten en katapult bouwen.

Oud en Nieuw viering

Met oudjaar was het weer als vanouds een groot feest in De Mussen. Meer dan 400 bezoekers van alle leeftijden kwamen samen in De Mussen om afscheid te nemen van het oude jaar en het nieuwe jaar in te luiden. Van de 400 bezoekers waren er meer dan 150 moeders feest aan het vieren in de grote zaal en was een apart programma voor de 100 kinderen in de kinderlokalen.

KUNST & CULTUUREDUCATIE

De TalentenTent!

In de TalentenTent! van De Mussen kunnen kinderen hun talenten ontwikkelen. Dit wordt veelal mogelijk gemaakt door bijdragen van serviceclubs, bedrijven en sponsors.

Het afgelopen jaar namen de kinderen in het kader van de TalentenTent! deel aan diverse cursussen, te weten: dans, rap, schilderen & tekenen en schaken. De rapgroep en dansgroep van kinderen uit De Mussen hadden verschillende spetterende optredens, waaronder op het Schilderswijk Festival, waar zij de sterren van de hemel dansten en rapten.

Welke vaardigheden ontwikkelen kinderen in de TalentenTent!?

- *Concentratievermogen*
- *Langetermijndenken*
- *Creativiteit en expressie*
- *Zelfvertrouwen*
- *Onderscheidend vermogen*





Jongeren (12-18 jaar)

Jongerenwerkers begeleiden jongeren naar volwassenheid en actief burgerschap. De leefwereld van jongeren staat hierin centraal. Een aantal jongerenwerkers die werkzaam zijn in De Mussen zijn zelf in de wijk opgegroeid en staan dicht bij de leefwereld van de jongeren die De Mussen bezoeken. Zij leggen contact met jongeren op straat, op pleintjes, op school, op social media en op andere plekken waar jongeren samenkomen. Zij maken van daaruit verbinding met hen, met hun ouders, oudere broers, buurtbewoners en verenigingen. Naast het bieden van een positieve vrijetijdsbesteding, stimuleren en ondersteunen de jongerenwerkers de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren. Zij stimuleren hun talenten, zijn een rolmodel en helpen bij het opbouwen van een sociaal netwerk. Ook kunnen jongeren terecht met vragen omtrent school, werk en andere belangrijke zaken in hun leven. Zo worden tieners door de jongerenwerkers begeleid in de overgang naar het voorgezet onderwijs en hebben jongerenwerkers het afgelopen jaar verschillende jongeren begeleid naar een (bij)baan.

De samenwerking met Judoverenging Guan Lin is erg succesvol. Met de komst van Guan Lin naar De Mussen zijn veel kinderen, maar ook ouders in de wijk gaan judoën. Een aantal vaders uit de wijk wordt opgeleid tot judoleraar.

Wat leren kinderen van Judo?

- *Discipline*
- *Goede manieren*
- *Punctualiteit*
- *Kracht*
- *Uithoudingsvermogen*
- *Doorzettingsvermogen & vasthoudendheid*
- *Zelfvertrouwen*
- *Verliezen met waardigheid*
- *Winnen met nederigheid*

Sport-o-theek

De Sport-o-theek werd ook het afgelopen jaar druk bezocht. In 2016 zijn er meer dan 150 leden actief geweest. In de zomermaanden was de Sport-o-theek dagelijks open. Dat werd mogelijk gemaakt door de inzet van vrijwilligers en stagiaires. Tijdens de Nationale Buitenspeeldag was er weer een groot buitenspeelfeest rondom de Sport-o-theek. Tijdens warme dagen kwam de brandweer langs, wat heel veel waterpret gaf!

Kanjers!

Ook in 2016 konden kinderen met overgewicht meedoen aan het project Kanjers! Door deelname aan dit project worden ouders en kinderen zich bewust van de gevolgen van overgewicht bij kinderen. Verandering in leefstijl, gezonder gaan eten, meer bewegen en ontwikkelen van plezier in bewegen zijn de belangrijkste aandachtspunten bij de uitvoering van het programma.

NATUUR & TECHNIEK

Activiteiten in het kinderwerk

Binnen de kinderwerkactiviteiten geven we veel aandacht aan natuur en techniek. Zo verwerken we thema's rondom natuur en techniek in de creatieve activiteiten. Daarnaast brachten we bezoeken aan de bossen, waar kinderen bijvoorbeeld een speurtocht hebben gedaan om zo de natuur beter te leren kennen, zijn we naar de kinderboerderij geweest, zijn we naar het strand geweest en hebben we uitstapjes gemaakt naar Naturalis en het Science Center.

**In 2016 hebben
meer dan
600 kinderen
deelgenomen aan
de verschillende
kinderactiviteiten**

Steunpunt Jongerenperspectief

Het Steunpunt Jongerenperspectief werd in december geopend door burgemeester Van Aartsen. Het Steunpunt is bedoeld voor jongeren (en hun ouders) met wie het niet zo goed gaat. Zij kunnen informatie en advies krijgen op het gebied van wonen, financiën, zorg en welzijn. De medewerker van het Steunpunt werkt ook outreachend; hij gaat de straat op en komt bij buurtbewoners thuis om hun problemen te bespreken en zoekt met hen naar oplossingen.

Banenmarkt

De grote werkloosheid onder bewoners van de Schilderswijk is een groot probleem, dat ook jongeren in de wijk erg raakt. Ook voor jongeren met goede opleidingen is het veelal moeilijk om een baan te vinden. In het voorjaar heeft De Mussen, samen met het Werkgevers Service Punt, Stichting 2Gather en andere organisaties, een banenmarkt georganiseerd, waar 300 jongeren uit de wijk naar toe zijn gekomen.

Meidenclub

Meiden in de Schilderswijk leven vaak in twee verschillende werelden: thuis en buitenshuis. De verwachtingen en eisen zijn voor hen in deze twee werelden anders en soms conflicterend. Het is voor meiden soms moeilijk om daar hun weg in te vinden. Aan de ene kant willen zij voldoen aan de verwachtingen van hun ouders, maar aan de andere kant willen zij ook voldoen aan de verwachtingen van de maatschappij waarin zij leven.

Het is belangrijk dat De Mussen met de meiden bekijkt wat we voor hen kunnen betekenen en waar zij behoefte aan hebben. Middels een prettige en stimulerende omgeving en een methodische aanpak biedt De Mussen de meiden de gelegenheid om erachter te komen wat zij willen bereiken in hun leven. Daarnaast ontmoeten de meiden andere meiden die in dezelfde situatie verkeren waardoor zij van elkaar kunnen leren. De meiden hebben een aparte kamer in De Mussen, die zij zelf hebben ingericht en waar ze een paar keer per week samenkomen in de meidenclub. In de meidenclub worden spelletjes gedaan, films gekeken en met elkaar gesproken over zaken die meisjes bezighouden. En met de meidenwerkster kunnen er persoonlijke zaken besproken worden. Af en toe zijn er uitstapjes en gaan de meiden naar een theatervoorstelling of de bioscoop.

PARTICIPATIE / MEEDOEN

Inloopactiviteiten voor jongeren

De jongerensoos is een plek waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en verschillende activiteiten kunnen ondernemen, zoals dammen, tafelvoetbal, tafeltennis, films kijken, gamen, etc. De inloop is voor de jongerenwerkers een manier om jongeren te bereiken en te activeren.

Vakantieactiviteiten

Ook het afgelopen jaar zijn er in alle vakanties activiteiten voor jongeren georganiseerd. Deze activiteiten vonden plaats in De Mussen (bijvoorbeeld toernooien, quiz- en filmavonden) of daarbuiten (naar het strand, zwemmen, voetbalwedstrijd, schaatsen, paintballen).

Kamp

De jongeren zijn dit jaar weer op kamp gegaan, naar Heino. De jongeren hebben genoten van de mooie plek en het veelzijdige programma met onder andere een Challenge Run, een dropping en een dagje naar Slagharen.

Ramadanactiviteiten

Tijdens de Ramadan was De Mussen een aantal avonden per week open na zonsondergang. Ook volwassen wijkbewoners bezoeken deze avonden, die vaak extra gezellig zijn door de samenhangende sfeer die bij de Ramadan hoort.

Oud en Nieuw

Met oudjaar was het weer als vanouds een groot feest in De Mussen. Meer dan 400 bezoekers van alle leeftijden kwamen samen in De Mussen om afscheid te nemen van het oude jaar en het nieuwe jaar in te luiden. Van de 400 bezoekers waren er meer dan 150 jongeren.


Buurt Preventie Team

Het afgelopen jaar heeft het Buurt Preventie Team (BPT) proef gedraaid. Meer dan 35 jongeren, verdeeld over twee teams, maken wekelijks met elkaar een ronde door de wijk. Tijdens deze ronde maken ze contact met hangjongeren, signaleren kapotte verlichting en grofvuil op straat. Door deelname aan het BPT nemen jongeren verantwoordelijkheid voor de openbare ruimte van de wijk waarin zij wonen en leren zij elkaar hierop aan te spreken.

Aan het eind van het jaar is het BPT van De Mussen formeel geworden, met het tekenen van een convenant tussen de gemeente, de politie, woningbouwcorporaties en het BPT Team. Een feestelijke bijeenkomst onder de kerstboom!

Crownies

Het afgelopen jaar heeft De Mussen zich aangesloten bij het project Crownies. Bij Crownies zetten jongeren zetten zich in voor anderen in de wijk. Hierbij kunnen zij crownies verdienen waarmee ze gezamenlijk sparen voor een leuk uitstapje. De jongeren van De Mussen zijn het afgelopen jaar om de week naar het verzorgingscentrum De Schildershoek gegaan, waar zij de ouders die daar woonden gezelschap hielden. Zo hebben zij bijvoorbeeld een bingo georganiseerd voor de bewoners. Hun bezoekjes worden erg op prijs gesteld!



**In 2016 hebben meer dan
350 jongeren en 70 meiden
deelgenomen aan de
verschillende activiteiten in het
jongeren- en meidenwerk**

Meidenkamp

Het meidenkamp is voor de meiden het hoogtepunt van het jaar. Dit jaar vond het kamp in Heino plaats. De gezelligheid met elkaar, het veelzijdige programma en de mooie omgeving maakten het weer tot onvergetelijke dagen. Boswandelingen, spelletjes, een Challenge Run, klimmen in het klimbos, zwemmen, een bonte avond en als afsluiting een dagje naar Slagharen; de meiden hebben veel plezier gehad!

KUNST & CULTUUREDUCATIE

Studio M.U.S. (Music Unlimited Schilderswijk)

In studio M.U.S. kunnen jongeren dagelijks eigen nummers opnemen. Veel jongeren hebben het afgelopen jaar gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Zo fungeert de studio als een broedplaats voor jong talent van rappers en producers.

Rap en Roer

Het afgelopen jaar zijn er, in samenwerking met De Vaillant twee Rap en Roer avonden gehouden, die druk werden bezocht. Tijdens deze avonden kan het talent uit de wijk op het gebied van rap en breakdance zichzelf presenteren.

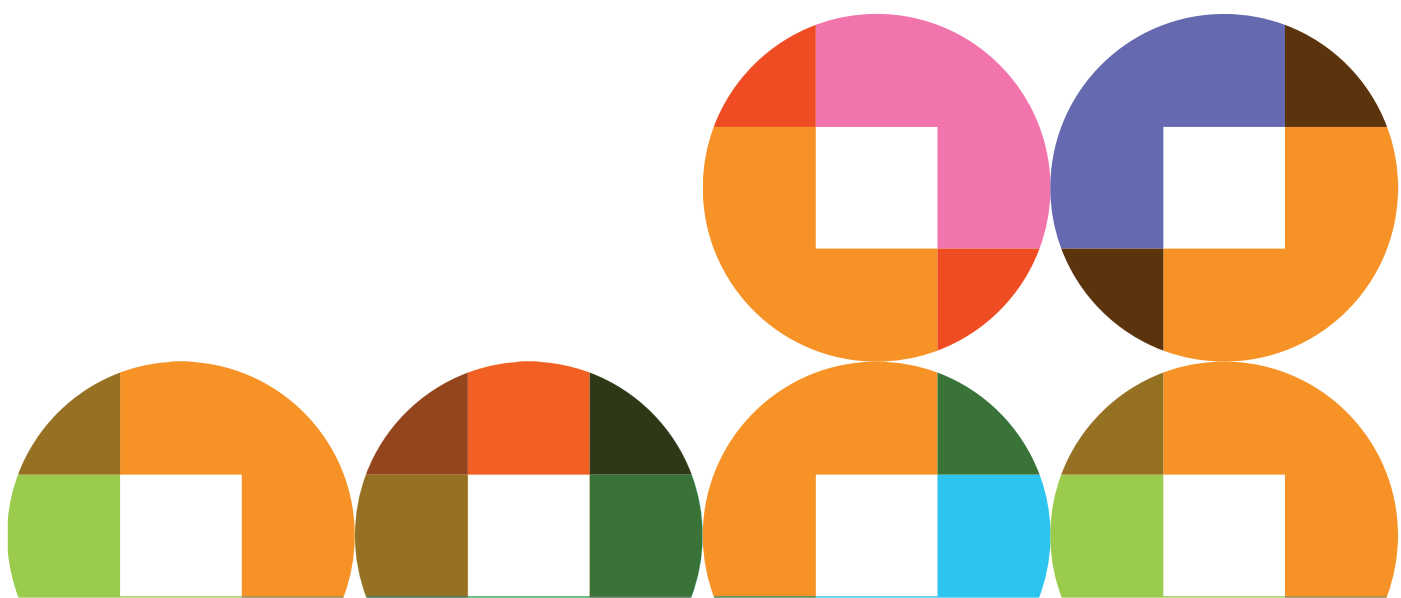
BEWEGEN & GEZONDHEID

Diverse sportactiviteiten

In 2016 konden de jongeren in De Mussen vijf dagen per week sporten. Ook voor de meiden was er wekelijks een speciaal sportuur. De Mussen heeft ook in 2016 deelgenomen aan diverse toernooien. Door subsidie vanuit de Sportimpuls konden er extra activiteiten worden aangeboden zoals judo en basketbal. Hoogtepunt van de zomervakantie was weer een bezoek aan de Kust Zeil Vereniging Scheveningen. Fijn om naar het strand te gaan, te leren over zee, de duinen én de zee op te gaan in een echte speedboot!

Kookworkshops

De tweewekelijkse kookworkshops werden ook het afgelopen jaar weer druk bezocht. Samen een gezonde maaltijd bereiden, verschillende recepten leren en gezellig met elkaar eten blijft een populaire activiteit voor jongeren.





Leerkansenprofiel (LKP)

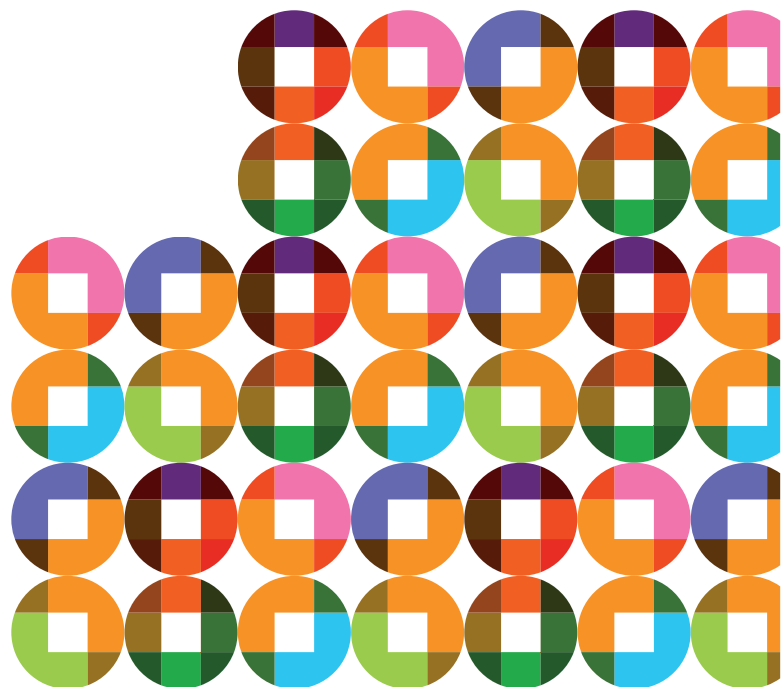
Met de invoering van het Leer Kansen Profiel (LKP) worden de schooltijden met 6 uur per week verlengd. Deze verlengde leertijd wordt gebruikt voor het aanbieden van extra lessen taal en rekenen, algemene ontwikkeling en talentontwikkeling. De Mussen verzorgt LKP lessen voor diverse omliggende basisscholen op het gebied van voeding & koken, natuur & techniek, media & communicatie, wetenschap & technologie en culturele vorming. Deze inspirerende lessen worden deels in De Mussen en deels op de scholen gegeven en zijn een meerwaarde voor het schoolcurriculum.

Zomerschool

De zomerschool werd, gedurende twee zomervakantieweken, bezocht door 75 leerlingen van de omliggende scholen. In de ochtend kregen de kinderen extra lessen in taal en rekenen en 's middags konden zij creatieve en sportieve vakken volgen. De zomerschool stond in het teken van de 21-eeuwse vaardigheden. Te denken valt aan samenwerken, kritisch denken, creatief denken en communiceren. Spelenderwijs onderzoekend en ontwerpend leren waren de pijlers binnen het programma.

Buitenschoolse Opvang

Na de zomervakantie is De Mussen in het kader van de Brede Buurt Zone ook gestart met een pilot Buiten Schoolse Opvang voor kinderen van werkende ouders. BSO De Mussen is ondergebracht in een eigen stichting, Stichting Kinderopvang De Mussen. BSO De Mussen is kleinschalig van opzet en heeft vooralsnog plek voor 10 kinderen. Zij worden begeleid door een vaste pedagogisch medewerker met een warm hart voor kinderen en veel ervaring in de kinderopvang. Binnen het buurtcentrum heeft de BSO een eigen groepsruimte. De groepsruimte heeft een huiselijk karakter, waardoor kinderen het ervaren als een tweede thuis.





De Mussen en de Brede Buurt Zone

De Mussen maakt onderdeel uit van de Brede Buurt Zone in de Schilderswijk-Oost. In de Brede Buurt Zone wordt een impuls gegeven aan de ontwikkelingskansen van kinderen. In de Brede Buurt Zone kunnen leerlingen hun talenten ontwikkelen en achterstanden wegwerken. Hiermee krijgen zij kansen om verder te komen.

Het afgelopen jaar heeft De Mussen intensief samengewerkt met basisscholen De Triangel, Prinses Irene en Jan Ligthart. Zo werden activiteiten met elkaar afgestemd en werden kinderen en ouders vanuit de scholen doorverwezen naar activiteiten van De Mussen. Als kinderen, om welke reden dan ook in de knel dreigen te raken (problemen in de gezinnen, pestgedrag, etc.) worden de zorgen hierom gedeeld met de scholen en wordt er met hen gezocht naar een oplossing. Daarnaast biedt De Mussen de scholen extra lessen aan in het kader van het leerkansenprofiel (LKP) en de Zomerschool. Onderzoek heeft aangetoond dat deze geïntegreerde aanpak het meeste kans geeft zodat kinderen het beste uit zichzelf kunnen halen.



Volwassenen

PARTICIPATIE

De Mussen is ook voor ouders in de Schilderswijk een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en zich kunnen ontwikkelen.

De Schilderswijk Moeders

De Schilderswijk Moeders zijn getrainde moeders uit de wijk die andere moeders in de wijk ondersteunen en activeren. De Schilderswijk Moeders zetten hun kennis en ervaringsdeskundigheid in om andere vrouwen te bereiken en hen op weg te helpen naar zelfstandigheid of zelfredzaamheid. Zij werken hierbij nauw samen met bestaande organisaties, netwerken en verbanden in de Schilderswijk. In 2016 hebben de Schilderswijk Moeders 306 vrouwen bereikt waarvan er bij 245 vrouwen sprake was van langdurig contact.

In 2016 bestond het team van de Schilderswijk Moeders uit 18 vrouwen. De kracht van het team is de diverse achtergrond. De vrouwen hebben hun wortels in de Marokkaanse, Somalische, Turkse, Surinaamse, Soedanese, Caribische en Antilliaanse gemeenschap in de Schilderswijk.

De Schilderswijk Moeders houden tweemaal per week een spreekuur en bezoeken gezinnen aan huis. Zij komen dus letterlijk achter voordeuren waar de hulpverlening veelal niet komt. Dit maakt dat zij een belangrijke signalerende functie hebben en een brug zijn naar de reguliere hulpverlenende instanties. Daarnaast schakelen deze instanties de Schilderswijk Moeders ook in om extra ondersteuning te bieden aan hun cliënten.

De moeders zijn het afgelopen jaar extra getraind op het gebied van opvoedingsondersteuning en budgettering/schuldhelpverlening. Zij ontvingen certificaten voor de deelname aan deze trainingen, die op een feestelijke bijeenkomst werden uitgereikt.

Kinderkunstschool

Op de kinderkunstschool leren kinderen van alles over de geschiedenis, in het bijzonder De Gouden Eeuw, en kunst & cultuur. Kinderen leren de theorie over kleuren en licht en donker te gebruiken in de praktijk door te tekenen en te schilderen. Het project was een daverend succes: de kinderen hebben prachtig werk gemaakt dat ze hebben tentoongesteld. Ook hebben zij twee keer, met hun familieleden, het Mauritshuis bezocht. Dankzij een donatie van een sponsor is de kinderkunstschool mogelijk gemaakt.

Marge dagen

Op marge dagen van alle omliggende scholen biedt De Mussen een programma aan, zodat de kinderen een leuke en leerzame dag op De Mussen kunnen beleven.

Huiswerkbegeleiding

In overleg met de scholen organiseert De Mussen twee keer per week na school huiswerkbegeleiding voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Enthousiaste vrijwilligers begeleiden kinderen bij hun huiswerk en het maken van werkstukken.

Minibieb

De Minibieb in De Mussen bestaat uit meerdere boekenkasten verspreid door het gebouw waar kinderen en hun ouders kinderboeken kunnen lenen en ruilen. En als je een boek hééél erg mooi vindt, mag je het houden! De minibieb wordt gevuld met kinderboeken die aan De Mussen worden geschonken door donateurs van De Mussen, leden van de Haagse serviceclubs en andere betrokken burgers uit de stad. Voor de kinderen is het een hele laagdrempelige manier om ook thuis te kunnen lezen en te ervaren hoeveel plezier een mooi boek kan geven.

Activiteiten en Cursussen

De eerste stap naar participatie in de samenleving wordt gezet door het huis uit te komen en anderen te ontmoeten. Om zelfredzaam te zijn is het belangrijk dat je de taal spreekt en je verstaanbaar kan maken. In De Mussen geven vrijwilligers Nederlandse taal- en conversatielessen en computerlessen. Ook de naailessen zijn een geliefde activiteit bij onze bezoekers. Voor sommige vrouwen is de deelname aan één van de cursussen in De Mussen een eerste stappen om buitenhuis activiteiten te ondernemen.

Maatschappelijke voorlichting en informatie

Wekelijks wordt de koffieochtend gemiddeld bezocht door 40 vrouwen. Tijdens de koffieochtend komen er verschillende maatschappelijk thema's aan de orde zoals wat te doen bij schulden / hoe voorkom je schulden, de wijkagent, huiselijk geweld, ontwikkelingsfasen van kinderen, etc.

Opvoedingsondersteuning

Medewerkers van De Mussen ondersteunen ouders bij opvoedingsvragen. Tijdens de koffieochtend worden ook vaak thema's besproken met betrekking tot opvoeden en opgroeien van kinderen. In de 'Week van de opvoeding' zijn er twee bijeenkomsten met

ouders geweest waar is gesproken over het belang van positief opvoeden.

Maandelijks wordt er een 'Ontbijt-je Wijs' bijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt, tijdens een verrukkelijk ontbijt, gesproken over zaken die van belang zijn voor de ouderbetrokkenheid van ouders bij de school. De moeders hebben met elkaar bepaald welke onderwerpen zij graag willen bespreken tijdens deze bijeenkomsten. Deze manier van ouderparticipatie is een groot succes: maandelijks ontbijten er 80 moeders mee en spreken met elkaar over onderwerpen die zij van belang vinden voor de schoolcarrière van hun kinderen.



Het Verweij Jonker Instituut (onafhankelijk landelijk onderzoeksinstituut naar maatschappelijke vraagstukken) heeft het project uitgeroepen tot landelijk voorbeeldproject. Zij hebben in 2016 een start gemaakt met het uitvoeren van een impactscan naar de sociale en economische impact van het project. In 2017 worden de resultaten van het onderzoek verwacht. We hopen dat deze resultaten aan zullen tonen dat de werkzaamheden van de moeders dermate belangrijk zijn voor de wijk en de samenleving dat zij een structurele plek zullen krijgen in het WMO aanbod in de stad.

Opvoedingsondersteuning door een Schilderswijk Moeder

“Een mevrouw die ik help wil naar buiten en dingen doen en leren. Het belangrijkste voor mevrouw is dat zij Nederlands gaat leren, zodat ze met mensen kan praten als ze naar buiten gaat. Samen zijn we aan de slag gegaan om te kijken wat er allemaal in de buurt was, waar zij zich bij kon aansluiten. Toen de Nederlandse les was geregeld, wilde mevrouw ook graag gaan sporten. We zijn op zoek gegaan naar een geschikte sportschool waar zij nu drie keer per week sport. Mevrouw ging zich beter voelen qua gezondheid. Hierdoor had zij meer energie en wilde zij graag vrijwilligerswerk gaan doen. We hebben een gesprek aangevraagd op de school van haar kinderen en momenteel is zij daar overblijfmoeder. Mevrouw geeft zich aan zo vrij als een vogel te voelen en heeft zich nu aangemeld bij een rijkschool om haar rijbewijs te halen, zodat ze echt vrij is om te gaan en staan waar zij wil en niet afhankelijk is van iets of iemand. Prachtvrouw!”

Marokkaanse Schilderswijk Moeder.



Evenementen

Ook het afgelopen jaar zijn er weer een aantal grote evenementen georganiseerd. Een bijzondere gebeurtenis was de voorstelling 'Niet meer zonder jou' van Zina. De voorstelling is een openbaar gesprek tussen een Turkse moeder en een dochter over dat waar vroeger in het gezin niet over gesproken werd. *'Ik zal niet doen wat je zegt. Ik zal mijn eigen pad volgen en terwijl ik dat doe, zal ik me niet laten verstoten. Ik zal anders zijn, maar Niet Meer Zonder Jou.'*

De indrukwekkende voorstelling maakte veel los bij de aanwezige vrouwen. In het nagesprek vloeiden er tranen van herkenning en vertelden de vrouwen hun persoonlijke verhalen.

Bij het vrouwenfeest op 8 maart werden de sterren van de hemel gedanst door meer dan 150 vrouwen van verschillende afkomsten.

Tijdens de Iftar kwamen er 150 wijkbewoners, moslims en niet-moslims, naar De Mussen om het vasten te breken. Tot in de nachtelijke uurtjes zijn bezoekers gebleven om met elkaar te praten: het was een hele bijzondere gebeurtenis!

Ook het kerstdiner werd bijgewoond door veel vrijwilligers en actieve bewoners en was als vanouds gezellig.

Maar het hoogtepunt van het jaar was toch wel het lustrumfeest met het bezoek van Koningin Máxima.

Faciliteren van Buurtgroepen

In het kader van participatie kunnen buurtgroepen en zelforganisaties uit de wijk gebruik maken van ruimten in De Mussen.

BEWEGEN & GEZONDHEID

Sporten bij De Mussen is veel meer dan slechts een les bezoeken; het is letterlijk en figuurlijk in beweging komen, contacten maken, je burens en buurt leren kennen.

Buurtsportvereniging (BSV) De Mussen

BSV De Mussen heeft als doel het bieden van een laagdrempelig sportaanbod voor bewoners van de Schilderswijk. De BSV is voor en door bewoners: een werkgroep van actieve vrijwilligers draait met de Buurtsportcoach het sportsprekuur en probeert meer wijkbewoners aan het bewegen te krijgen. Het afgelopen jaar heeft de BSV haar 200^{ste} lid ingeschreven. De BSV heeft een veelzijdig sportaanbod voor volwassenen op het gebied van fitness, aerobic, pilates, yoga, voetbal, tafeltennissen wandelen, fietsles, etc. Daarnaast krijgen buurtbewoners informatie over een gezonde levensstijl en wordt er begeleiding gegeven als mensen willen afvallen. Het afgelopen jaar participeerde een groep van de BSV ook mee in de nationale diabetes Challenge. Nieuw in 2016 is de invoering van het

Cursus voor moeders over radicalisering

Stichting Sabr heeft in het najaar een cursus gegeven aan moeders over radicalisering van jongeren; 'Oumia Works'. Oumia Works is een vernieuwend educatief empowerment-programma dat door en voor (moslim)moeders is ontwikkeld. Dit laagdrempelige programma is vanuit de behoefte van moeders ontstaan. Daarmee is gewaarborgd dat het programma Oumia Works aansluit bij de leef- en belevingswereld van moeders. Moeders kunnen tijdens of na het volgen van de training met hun hulpvragen terecht bij de helpdesk van Oumia Works. Tijdens de training kwamen de volgende thema's aan bod: ontstaan en verloop van radicalisering bij jongeren / identiteit en burgerschap / contact en communicatie met je puber / invloed van sociale media / hulp vragen als je kind radicaliseert.

Diverse spreekuren

Wekelijks zijn er diverse spreekuren bij De Mussen waar wijkbewoners kunnen komen voor informatie en advies. Het betreft zowel spreekuren van De Mussen zelf, zoals het spreekuur van de Schilderswijk Moeders en het Steunpunt Jongerenperspectief, als van externe organisaties zoals Zuster Mina, Stichting MEE, Stichting Wende en de Dokters van de Wereld.

Vakschool voor vrouwen

In samenwerking met de Stichting Stichting leder&een in beeld, heeft De Mussen het afgelopen jaar een MBO – PW 3 opleiding aangeboden aan vrouwen in de wijk. Deze vorm van tweede kans onderwijs is een

enorm succes geworden en heeft de deelnemers kansen gegeven op de arbeidsmarkt die zij daarvoor niet hadden. Wethouder Van Engelshoven kwam persoonlijk de diploma's overhandigen aan de vrouwen.

De Werkplaats

Halverwege het jaar ontvingen we het bericht dat onze eerste Europese subsidieaanvraag is goedgekeurd. Met deze subsidie willen we werkloze ouders van kinderen die De Mussen bezoeken, met de inzet van mentoren, ondersteuning bieden bij hun zoektocht naar werk. In de tweede helft van het jaar zijn de voorbereidingen van De Werkplaats van start gegaan.

Leesclub

Het afgelopen jaar is de leesclub van start gegaan: 15 moeders lezen iedere maand een boek en bespreken dit met elkaar. Door het lezen van boeken wordt de wereld groter en kunnen thema's besproken worden die soms onbesproken blijven, zoals relaties, moederschap, wie was je als jong meisje en wat waren je dromen, wat zijn je dromen nu? De leesclub is een groot succes geworden!





Steun voor De Mussen

Het werk van Meester de Bruin werd bijna 90 jaar geleden mogelijk gemaakt door de steun van de Haagse Burgerij. Anno 2016 is de steun van fondsen, serviceclubs, burgers en bedrijven voor De Mussen nog steeds van groot belang. Met financiële ondersteuning en vrijwillige inzet kunnen er nieuwe activiteiten worden ontwikkeld.

Fondsen

Tal van fondsen ondersteunden De Mussen in 2016. Hierdoor konden nieuwe projecten doorgang vinden en konden we het gebouw verder inrichten. Wij zijn alle fondsen hiervoor zeer erkentelijk.

Steun van donateurs en Haagse bedrijven aan de Talententent!

Ook in 2016 werd het talentontwikkelingsprogramma de Talententent! ondersteund door tal van donateurs en bedrijven.

Speelgoed actie

Blij verrast waren we met de speelgoedactie van AH in Escamp. Voor Sinterklaas hebben klanten van dit filiaal een enorme hoeveelheid speelgoed voor De Mussen ingezameld. We hebben hier heel veel kinderen blij mee kunnen maken!

Tandartsenbus Najib Amhali Foundation

Bij een van de Ontbijt-je Wijs bijeenkomsten is de tandenbus van de Najib Ahmali Foundation langs gekomen.

wijklidmaatschap: met één lidmaatschap kunnen leden op meerdere plekken in de wijk sporten.

Buurtsportcoach

De Buurtsportcoach werkt vanuit De Mussen en vanuit Gezondheidscentra De Rubenshoek en De Koning. De Buurtsportcoach streeft er naar dat inactieve volwassenen in de Schilderswijk gaan bewegen. In 2016 heeft de Buurtsportcoach 150 inactieve volwassenen bereikt en in beweging gezet: een goede ontwikkeling in de wijk, waar 65% van de bewoners een chronische ziekte heeft en 28% te kampen heeft met overgewicht.

Tandarts

Het afgelopen jaar is er ook aandacht geweest voor een gezond gebit. Voor veel gezinnen in de Schilderswijk is de halfjaarlijkse controle bij de tandarts geen vanzelfsprekendheid. Daarom kwam de Najib Amhali Foundation langs voor een poetsclinic. De gebitten van 100 moeders en 50 kleuters werden gecontroleerd. De controle was hoognodig, want meer dan de helft van de gecontroleerde gebitten had een gaatje, enkelen zelfs 4 of 5 gaatjes.

Gezonde voeding

Ook in 2016 zijn moeders regelmatig voorgelicht over het belang van gezonde voeding. Ook werd er regelmatig samen gezond gekookt. De 'share a soup' bijeenkomsten waren heel populair bij de moeders; gezellig samen soep koken, recepten uitwisselen en gezellig met de kinderen eten!

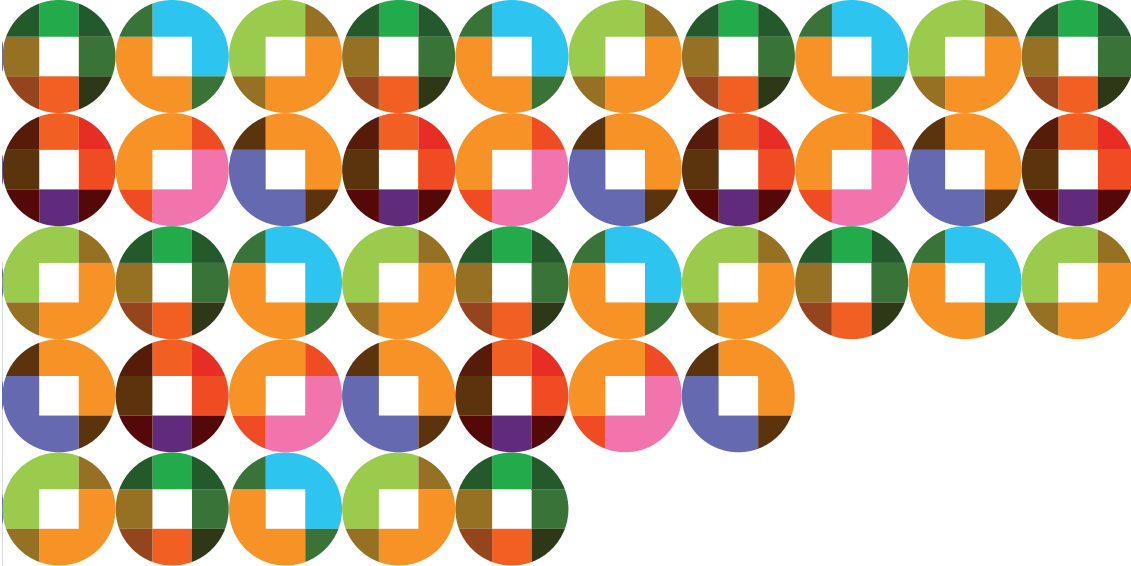
**De Mussen heeft
het afgelopen jaar
950 ouders
bereikt**



Balans

Balans per 31 december 2016 (na resultaat verwerking)

Activa	31 december 2016	31 december 2015
Vlottende Activa		
Vorderingen	€ 158.160	€ 99.749
Nog te ontvangen bijdragen en subsidies	€ 68.757	€ 106.574
Liquide middelen	€ 229.350	€ 80.573
	€ 456.267	€ 286.896
	€ 456.267	€ 286.896



U KUNT DE MUSSEN OOK STEUNEN!

Als vrijwilliger of met een donatie.

Kijk voor de verschillende mogelijkheden op onze site: www.demussen.nl

DE MUSSEN

Balans

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016	2015
Baten		
Subsidies gemeente Den Haag	€ 1.300.839	€ 1.245.132
Overige projectsubsidies	€ 332.004	€ 450.276
Overige baten	€ 124.819	€ 94.989
Lasten		
Personeelskosten	€ 977.315	€ 997.353
Huisvestingskosten	€ 377.810	€ 396.740
Organisatiekosten	€ 99.895	€ 104.187
Activiteit- en projectkosten	€ 298.102	€ 287.365
Overige baten en lasten	€ 579	€ 1.078
	€ 1.753.70	€ 1.786.723
Resultaat	€ 3.961	€ 3.674

Passiva	31 december 2016	31 december 2015
Stichtingsvermogen	€ 34.618	€ 30.657
Kortlopende schulden		
Crediteuren	€ 32.173	€ 49.039
Belastingen, premies en sociale verzekeringen	€ 59.982	€ 52.518
Terugbetalingsverplichting subsidies en nog te besteden subsidies	€ 126.809	€ 69.952
Overige schulden en overlopende passiva	€ 202.685	€ 84.731
	€ 421.649	€ 256.240
	€ 456.267	€ 286.896